

U PANPOH KA JINGSHISHA

Issue No. 5

Jymmang, 2019

UEI U MIKHAL? Imad Awde

U Panpoh Ka Jingshisha ka long kawei na ki lynti ba ka Christ In You Minsitries ka pyndonkam ban pynioh biang ia ki jingshisha kiba la jah bad ba la shah iuh roit. Ngi kyrmen ba lyngba kane ka lynti, ngi lah ban pynshlur ia ki nongpule jong ngi ban wad ia ka jingshisha kum ka spah baburieh.

İa U Panpoh ka Jingshisha la shon shishen shi bnai bad kiba kwah, ki lah ban ioh ia ka khlem da hap ban seiw pisa.

Ki phone no.

+91 87942 62391
+91 82588 77230
+91 94369 45866
+91 70056 73218

Email:

ciyministries04@gmail.com

Ki jingdon:

1. Ka Pop Bym Lah Sla 1. Map
2. Ka Jingsngewthuh İa Ka Jinglong Blei

Ka Jingpyntip

Ki jingpyni jingmut ha kane ka newsletter kim da dei eh ki jingsngewthuh jong ka Christ In You Ministries.

Ki bun bha ki jubab kiba la mih ha kaba iadei bad kane ka jingkylli. Don katto katne kiba ngeit ba U Mikhal u dei u angel uba bat ia ka kyrdan kaba heh duh; kiwei ki ngeit ba u dei u angel uba nyngkong eh ia uba la shu thaw. Kiwei pat ki dang iaibat hi ia ka jingngeit ba ka kyrnteng Mikhal ka dei kawei pat ka kyrnteng ia U Jisu.

Ka Baibl ka ong aiu shaphang ka jingithuh ia U Mikhal? Hato ka jubab ia kane ka jingkylli, bad lada ka jubab, ka ong aiu?

Ha kane ka jingpule ngin ia bud ia ka rukom ba la buh na ka bynta jong ngi ha Isaiah 28:10 kaba ong kumne:

“Namar ka long ka hukum pa ka hukum, hukum pa ka hukum; u laiñ pa u laiñ, u laiñ pa u laiñ, hangne khyndiat hangtai khyndiat.”

İa ngin ia leit sha ki Jingthoh bakhuid da kaba plie ia ki jingmut jingpyrkhat, ban wad bniah ban dup shem ia ka jubab jong katei ka jingkylli kaba la buh ha khmat.

Ngin ia sdang ia ka jingwad jong ngi ha ka kitab jong u Joshua:

Joshua 5:13-15 *“Te haba U Joshua u la hajan ka Jerikho, u la khmih ia la ki khmat bad u la khmih, te ha khmih, la ieng u briew hamar pyrshah jong u la ka talwar ba la sei ha ka kti: te u Joshua u la leit sha u, bad u la ong ha u, Me ha ka liang jong ngi, ne ha ka liang ki nongialeh ia ngi? Te u la ong, Em; hynrei kum u Kapten jong u paid ia pom (paid) jong U Trai nga la wan mynta. Bad U Joshua u la dem ngon la ka khmat ha khyndew, bad u la mane, bad u la ong ha u, U kynrad jong nga u ong aiu ha la u shakri? Te uta U Kapten jong u paidiapom (paid) jong U Trai u la ong ha u Joshua, To loit noh la ki juti na la ki slajat, namar kata ka jaka ha kaba me ieng ka long kaba khuid, Te u Joshua la leh kumta.”*

Ngi lah ban iohi na kane ka dkhot ba u longrynieng uba ieng ha khmat U Joshua bad ka waitlam ha ka kti jong U, U pynithuh ia lade kum “U Kapten jong u paid jong U Trai.”

Mano ba dei ki paid jong U Trai? Ngin shem ia ka jubab ha Salm 148:2,3 *“To iaroh ia U, phi ki angel jong U baroh: to iaroh ia u, phi u paid jong u baroh. To iaroh ia u, phi ka sngi bad u bnai, to iaroh ia u, phi ki khlur ka jingshai baroh.”* Katkum na kane ka dkhot, ki angel ki dei ki paid jong U Trai.

Ngi shem ruh ha Salm 130:20-21 *“To kyrkhu ia U Trai phi ki angel jong u, phi kiba khraw bor, kiba pyndep ia ka ktien jong u, da kaba sngap ia ka jingsawa ka ktien jong u. To kyrkhu ia U Trai, phi ki paid jong u baroh, phi ki shakri jong u, kiba leh ia ka mon jong u.”*

Na kine ki artylli ki dkhot, ka long kaba shai bha ba ki angel ki dei ki paid jong U Trai.

Mynta, haba la pynshisha ia kane na ka Jingthoh Bakhuid, ngi lah ban ong khlem artatien ba u longrynieng uba u Joshua u iohi u dei u ‘Kapten’ jong ki angel jong U Trai lane u ‘Kapten’ jong ki paid jong ki angel baroh.

Bad hangne ngi dei ban kylli ia lade ia ka jingkylli kaba donkam bha; Hato ka long kaba donkam ia u Kapten jong ki angel jong U Trai ban long u angel? Ha kiwei pat ki kyntien, Hato une U Kapten jong ki angel u dei u kynja-jingthaw?

Ngin sa shem ia ka jubab jong ngi ha ka jingleh kylliang jong U Joshua pyrshah ia ki ktien jong uta uba la pynithuh ialade kum U Kapten jong ki paid “Ki angel.”

Ka Baibl ka ong ha Joshua 5:14- “Bad U Joshua u la dem ngon la ka khmat ha khyndew, bad u la mane, bad u la ong ha u, U Kynrad jong nga u ong aüu ha la u shakri?”

Hato phi ioh kem ia kane?

U Joshua u la mane ia u Kapten jong ki angel, bad u da pdiang ruh ia ka jingmane. Mynba U Ioannis ha ka Kitab Jingpynpaw u dem ban mane ia u angel, ia ka jingmane la kyntait, bad ia u Ioannis la sneng ban mane tang ia U Blei hi marwei.

“Bad ma nga U Ioannis nga long uta uba la iohsngew bad uba la iohi ia kine kiei kiei ruh. Te mynba nga la iohsngew bad nga la iohi nga la hap dem ban mane ha khmat ki kjat uta u angel uba la pyni ha nga ia kine kiei kiei ruh. Te u ong ha nga , To sumar me, wat leh ia kata! namar nga long u para shakri jong me bad jong kita ki para bangeit jong me ki nongiathuhlypa, bad jong kita kiba ia sumar ia ki ktien jong kane ka Kitab: to mane dem ia U Blei.”
Jingpynpaw 22:8-9.

Kane ka dkhot ka long kaba donkam ban sngewthuh ba ngi lah ban mane tang ia U Blei.

Namar kata, ngi lah ban pynkut ba u Kapten jong ki paid (ki angel) jong U Trai uba la pdiang ia ka jingmane jong u Joshua, um dei u kynja-jingthaw hynrei u kynja-blei uba bitdor ban ioh ia ka jingmane. Une U Kapten ym tang ba u pdiang ia ka jingmane jong u Joshua hynrei u ong ba kata ka khyndew ha kaba ma U u ieng ka long kaba “*khuid*” (Joshua 5:15).

Kane ka long ka sakhi kaba nang pynshai shuh shuh ba u Kapten jong ki paid jong U Trai um dei u angel ba kynja-jingthaw. Ym don u angel uba

la pynkyntang ia ka khyndew ha kaba ma u u ieng, tang ha ka jingiatuhkhana jong ka law lynnong ba meh ding ba ka khyndew ka long khuid bad kata ka long namar U Blei u ieng hangta.

“Te namar U Trai u la iohi ba u la phai kyrpang ban jngoh, U Blei u la khot ia u napdeng kata ka law lynnong bad u da ong, Ko Moses, ko Moses. U te u la ia iathuh, Ha khmih ma nga. Te u la ong, wat wan hajan shane; to da loit noh ia ki juti jong me na la ki slajat, naba kata ka jaka ha kaba me ieng ka long ka khyndew ba kyntang (ka khyndew kaba khuid)” **Eksodos 3:4,5.**

Te ngi la iohi shai bha na ka Baibl ba u Kapten jong ki paid (Ki angel) jong U Trai, um dei u angel ba kynja-jingthaw, hynrei uba ia ryngkat bad U Blei, bad uba bitdor ban ioh ia ka jingmane.

Ia ngin ia peit sa ia kawei pat ka dkhot ba la shem ha Judah 9 ban peit, kaei shuh ngin nang ioh ban pule.

“Hynrei U Mikhal u angel rangbah mynba u dang ia pyneh bad u Soitan ba u da iasaid nia shaphang ka met u Moses, um nud ban bishar kat ban kren bein ia u, hynrei u la ong, To U Trai un da sneng ia me!”

Ngi lah ban iohi na kane ka dkhot ba u angel rangbah u dei U Mikhal. Ka long kaba donkam ban tip ba ka kyrteng angel rangbah ka wan na ki artylli ki kyntien.

Arch-angel

- Arch- kaba mut “u rangbah, u nongsynshar, u Kapten”
- angel- kaba mut “ki angel”

Ka kyrteng Mikhal ka mut “uba long kum U Blei” te ka kyntien “U Mikhal u angel rangbah” ka mut “U kapten jong ki angel, uba long kum U Blei.”

Ha Judah 9, ngi shem ba U Mikhal u iasaid nia bad u soitan mynba u dang mut ban pynmihpat ia u Moses na kiba iap. U soitan u dei uta uba “don ka bor ka jingpyniap” **Hebru 2:14** bad U Jisu Khrist u dei uta uba don ia “ki shabi ka dujok bad ka jingiap” **Jingpynpaw 1:18.** U Khrist marwei u long “Ka jingmihpat bad ka jingim.” **Ioannis 11:25.**

Kumta, Judah 9 ka pyni ha ngi ba U Mikhal um dei da uwei pat lait na U Jisu Khrist, namar dei tang U Jisu uba don ia ka hok bad ia ka bor ban pynmihpat ia kiba iap, kito kiba la long ki nongshah set byndi jong u Soitan.

Katto katne ki lah ban kyntait ia kane bad ong- Lada, U Mikhal u dei U Jisu, balei pat u ong “U Trai un da sneng ia me”? Ha kiwei pat ki kyntien, lada U Mikhal u dei U Jisu hi, balei pat um shym la sneng ia u soitan? Balei ba U Trai Jisu um treh na kaban sneng ia u Soitan bad u pynphai ia u sha u Kpa. Hato kane ka mut ba U Mikhal um dei U Jisu, hynrei u longrynieng u bym lah ban sneng ia u soitan?

Ngi shem ia ka jubab jong kine ki jingkylli ha Sekharaiah 3:1-2.

“Bad u la pyni ha nga ia u Joshua u Rangbah Lyngdoh ba u ieng ha khmat u angel U Trai, bad u soitan u ieng ha ka kti kamon jong u kum u nongialeh pyrshah. Te U Trai u la ong ha u Soitan, To U Trai un sneng ia me, u soitan; shisha U Trai uba la jied ia ka Jerusalem un sneng ia me; hato une um long u diengtyllaw ia uba la knieh na ka ding?”

Kumba phi la iohi ba u Sekharaiah u iathuh ha ngi ba “U Trai u la ong ha u soitan, to U Trai un sneng ia me.” Hangne ngi iohi arngut ki longryngieng ia kiba la khot U Trai. U ba nyngkong “U Trai” (U Jisu) um treh na kaban sneng ia u soitan bad pynban u la pynphai ia u sha “U Trai” (U Kpa).

Namar kata, ka jingpynphai ia u Soitan sha u kpa na ka bynta ban sneng, kam long ka sakhi kaba skhem ba U Mikhal u dei u angel ba kynja-jingthaw. Ka long ka jingsngewthuh5 ia U Mikhal, u “Kapten jong ki paid jong U Trai” uba long U Jisu Khrist u Khun jong U Blei, ban pynphai ia u soitan sha u kpa mynba u pynmih pat ia u Moses. U lah ju leh teng ruh kumba la thoh ha Sekharaiah.

Kawei ka dkhot kaba kham pynshai shuh shuh halor ka jingithuh ia U Mikhal la shem ha ka shithi kaba nyngkong jong u Paul sha ki nong Thessaloni.

“Naba U Trai hi un wan hiar na bneng bad ka jingrisa, da ka ktien sawa u angel rangbah bad da ka

turoi U Blei: bad kita kiba iap ha U Khrist kin ia mihpat shuwa.” 1 **Thessaloni 4:16**

Ha kane ka dkhot u Paul u iathuh ha ngi ba kiba iap ha U Khrist kin mihpat ynda kin iohsngew ia ka ktien sawa lane ka jingpyrta jong U Mikhal u angel rangbah. Ha **Ioannis 5:25** U Jisu Khrist u iathuh ha ngi ba kiba iap kin mihpat ynda kin iohsngew ia ka jingpyrta jong U khun U Blei. “Shisha, shisha nga ong ha phi, ba ka por ka jia bad ka long mynta keiñ, haba kiba iap kin iohsngew ia ka jingpyrta ka jong U Khun U Blei: te kita kiba iohsngew kin ioh im.”

Na kine ki artylli ki dkhot ngi shem ba ka jingpyrta, lane ka ktien sawa jong u angel rangbah, kaba la kren da u Paul ha 1Thessolani 4:16, kam dei da kawei pat lait na ka jingpyrta jong U Khun U Blei. Kat kum kane ka sakhi ba don ha Baibl ka long kaba shai bha ba U Mikhal u angel rangbah u dei U Trai Jisu Khrist, U Khun jong U Blei u ban sa pynmihpat ia kiba iap da ka jingpyrta jong U.

Shuh, shuh ka Baibl ka iathuh ha ngi ha Daniel 12:1 ba U Mikhal u syiem bakhraw u dei ma u uban ieng na ka bynta ki briew jong U ha ka por kaba jynjar ka ban wan ha shuwa ka Jingwan arsien jong U.

“Te ha kata ka por un ieng U Mikhal uta u (Syiem) rangbah bakhraw uba ieng na ka bynta ki khun ki briew jong me; bad kan long ka por kaba jynjar, kat kata ym shym la don naduh ba la long ka jaid bynriew haduh kata ka por; bad ha kata ka por yn pynim ia ki briew jong me ia kat uba shem ba la thoh ha kata ka kitab.”

U dei U Jisu (U Mikhal u syiem bakhraw) u ban sa ieng na ka bynta ki briew U Blei. U Jisu u la kular ba un ym kyntait ia ngi lymne iehnoh ia ngi. Ki kular jong u ki long shaduh bymjukut, khamtam ha ka “por kaba jynjar, kat kata ym shym la don naduh ba la long ka jaid bynriew.”

U Khun jong U Blei u dei tang ma U u longrynieng ha baroh ka salonsar ia uba lah ban iamane. Tang ma u marwei uba bat ia ka kyrnteng “uba long kum U Blei” namar ka Jingthoh bakhuid ka iathuh ha ngi ba U long uba la kha ha ka dur ka jinglong tynrai jong U Kpa.

“Uba haba u long ka jingtyngshain ka burom jong U, bad ka dur hi ka jinglong tynrai jong u, bad uba kyrshan ia kiei kiei baroh da ka ktien ka bor jong u, haba u la lah pynlong ka jingpynkhuid ia ki pop, u la shong ha ka kti kamon jong uba khraw tam shajrong, haba u la jia long uba kham bha katta ban ia ki angel naba u la ioh pateng ka kyrnteng kaba kham donburom ban ia ki.” **Hebru 1:3-4.**

U Jisu u dei tang ma U u longrynieng uba long ha ka dur ka jinglong tynrai jong U Kpa. Ym don haei haei ruh ha ki Jingthoh bakhuid ba ngi lah ban shem ia kiwei pat ki longryngieng ia kiba la batai kum “ka dur ka jinglong tynrai” jong U Blei U Kpa.

Harum ka dei ka jingianujor hapdeng kaei ba ka Baibl ka don ban ong shaphang U Mikhal bad U Jisu:

- Ya U Mikhal la khot**
- U Syiem – Daniel 10:21
  - U angel rangbah – Judah 9
  - U long u rangbah lane u nongialam jong ki angel- Jingpynpaw 12:7
  - “U Syiem Bakhraw”- Daniel 12:1
  - “U Nongiaida ia ki briew jong me” Daniel 12:1 CEV
  - U Syiem Bakhraw uba ieng (mikhmat lane iasaid) na ka bynta ki khun ki briew jong me” – Daniel 12:1
  - U Mikhal u dei uta uba long kum U Blei

Mikhal ka long ka kyrnteng jong U Jisu U Khun jong U Blei ia kaba u la don ha shwa ba un shim ia ka jinglong briew. U long U Syiem jong ka bneng bad u soitan u la bishni:

“Bad ka thma ka la long ha bneng: U Mikhal bad ki angel jong u ki la ialehtma ia uta u iakjakor; te uta iakjakor ruh bad ki angel jong u ki la ialehtma; hynrei kim shym la shem shuh ha bneng. Te la shop noh arsut ia uta u iakjakor bakhraw, uta u bsein tymmen ia uba la khot u ksuid, bad u soitan uba shukor ia ka pyrthei baroh kawei, la shop noh arsut ia u sha ka khyndew, bad ia kita ki angel jong u la shop noh arsut lem bad u. Bad nga la iohsngew ia ka ktien bajam ha bneng, kaba ong,

Mynta la wan jia kata ka jingpynim bad kata ka bor, bad kata ka hima U Blei jong ngi bad kata ka bor synshar uta U Khrist jong u: naba la shop noh arsut ia uta nongmudui ia ki para bangeit jong ngi, uba shait mudui ia ki ha khmat U Blei jong ngi mynsngi bad mynmiet. Hynrei ki la jop noh ma ki ia u namar kata ka snam jong uta U Khun Langbrot, bad namar kata ka ktien ka jingphla jong ki; te kim shym la ieit ia ka jingim jong ki jin haduh ka jingiap.” *Jingpynpaw 12:7-11*

Mikhal ka shu long kawei pat ka kyrnteng ia u juh u kynja-blei, U Jisu U Khun U Blei. Hangne ki katto katne ki kyrnteng jong U Khrist kiba ia dei bad kane ka mat kaba ngi ia pule:

U angel U Jehobah

Jenesis 22:15 “Bad uta u angel U Trai [Jehobah] u la khot pat sa shisien ia u Abraham na bneng.”

- Ya U Jisu la khot**
- U Syiem – Daniel 10:21
  - U kren da ka ktien sawa jong u angel rangbah 1Thessaloni 4:16
  - U nongialam jong ki angel – Jingpynpaw 19:13,16
  - “U Syiem Ki Syiem” – Daniel 8:25
  - U Nongpynim ia ki briew U Blei. Titos 3:13
  - U Jisu u dei tang ma u uba long nongiasaid na ka bynta ki khun jong U Blei. 1Tim 2:5
  - U Jisu u long ha ka dur ka jinglong tynrai jong U Blei U Kpa. Hebru:2,3; Ioannis 1:1

U Angel U Blei

Eksodos 14:19 “Te u angel U Blei uba la ju iaid ha shuwa ka dara ki Israel, u la kynriah bad u la iaid noh shadien jong ki, bad uta u rishot lyoh u la kynriah na khmat jong ki bad u la ieng shadien jong ki.”

U Angel na khmat jong u

Isaiah 63:9 “Ha ka jingshitom jong ki baroh u la shah shitom, bad u angel na khmat jong u u la pynim ia ki, ha ka jingieit jong u bad ha ka jingsngewsynei jong u u la siewspah ia ki te u la kynthup ia ki, u la bah ruh ia ki ha la ka sngi naduh mynhyndai.”

Tang namar ba ka Baibl ka khot ia U Jisu “U angel U Blei” kam shym la pynlong ia u u angel ba kynja-jingthaw. Ka long ka juh bad “U Mikhal u angel rangbah.” Ka dei kawei pat ka jingbatai ia U Jisu. Ma U um dei tang uta uba la khot kum “U angel U Blei” hynrei kum u “Kapten jong ki paid” (jong ki angel) bad “U Mikhal u angel rangbah.”

Ka Baibl da kaba shai ka pynpaw ia ka jingithuh ia U Mikhal.

Kam shym la ieh ia ka jingartatien ha ki jingmut jong ki nongwad kiba shisha ha kaba iadei bad ka Jingithuh ia U Mikhal.

U dei U Jisu, uta uba long kum U Blei; uba long ha ka dur ka jinglong tynrai jong U Blei; bad uba don ia ka dur jong U Blei.

U Mikhal u dei uta uba dap da ka jingieit, ym da uwei pat lait na U Jisu Khrist uba U Trai jong ngi.

Ha Ka Dur Jong U Kpa Bad U Khun Reuben Warjri

Rom. 1:19,18 “Naba kata kaba lah ban tip shaphang U Blei ka long kaba paw ha ki; namar U Blei U la pynpaw ia ka ha ki: (19) namar ia kita kiei kiei ruh kibym lah iohi ki jong U naduh ka jingpynlong ia ka pyrthei la iohi shynna, ba la shemphang ia ki na kita kiei kiei ruh ba la thaw, kiba long, ka bor bymjukut ruh bad ka jinglong Blei jong U khnang ba kin long khlem jingkrendong shuh.”

Kane ka dkot haneng ka pynshai ba don kiei kiei kiba jong U Blei ba ma ngi ki brieve ngim pat ju iohi da la ki khmat lajong. Hynrei ia kine kiei kiei U Blei U pynpaw ha ngi lyngba ki ki jingthaw kiba U la thaw. U Blei U pynithuh ia lade ym tang da ka jingkren hynrei U leh ruh ia kane lyngba kiwei pat ki lad ki lynti. Ha ka Baibl, U Blei U la bsut katto katne ki sakhi ki sabut, kiba lada ngi pule bad wad bniah kin iarap ia ngi ban tip U dei Uei shisha. Ha kane ka khep ngin iapeit ia ka jingthaw jingpynlong ia U Adam bad Ka Im bad kumno ba U Blei U pyndonkam ia kane ka jingjia ha ka histori jong ka pyrthei ban pynpaw ia lade ba U dei mano.

U Kpa bad U Khun Kum Ki Nongthaw Nongpynlong

Ka Baibl ka kren shai ha ngi, ha bun ki jaka, ba U Blei U la thaw ia ka pyrthei bad kiei kiei baroh ba don ha ka, kaba kynthup ruh ia ka kmie bad u kpa tymmen banyngkong jong ngi – U Adam bad Ka Im - lyngba U Khun jong U, U Jisu Khrist. Hebru 1:2 ka long kawei na kita ki nuksa

“... da U ruh la thaw ia ki pyrthei.”
(Hebru 1:2)

Ha Jensis ka lynnong 1, ngi shem ia ka jingbuh jingthoh ba kumno U Blei

U la thaw ia u brieve bad ka brieve banyngkong eh. Ka jingpeit biah ia kane ka dkhot ka pynpaw ia ka jingshisha baphylla shaphang ka jingidei ba U Blei U don ym tang bad u brieve hynrei khamtam eh bad la U Khun.

Jenesis 1:26,27 “U Blei U la ong ruh, To Ngin ia thaw ia u brieve ha ka dur ka jong Ngi, katba kum ka jingsyriem ka jong Ngi hi; bad kin synshar halor ki dohkha ka duriau, bad halor ki sim bneng, bad halor ki kynja mrad, bad halor ka pyrthei baroh, bad halor kiei kiei ki kynja bapar baroh kiba par halor ka khyndew. (27) Kumta U Blei U la thaw ia u brieve ha ka dur jong U hi, ha ka dur U Blei keiñ U la thaw ia u, shynrang bad kynthei U la thaw ia ki.”

Haba ngi pule bad peit bniah ia katei ka dkhot, ki don katto katne ki mat kiba ngi lah ban kem. Nyngkong eh, ka ong ba U Blei U iakren badno re badno ba Un thaw ia u brieve ha ka dur jong U bad Uta Uba U, U iakren lang. Kiba ngeit bad hikai ia ka Lai-ha-Uwei ki ong ba haba U Blei U ong, “To Ngin ia thaw ia u brieve ha ka dur ka jong Ngi, katba kum ka jingsyriem ka jong Ngi hi” ka mut ba U Blei Um dei tang Uwei U Longrynieng hynrei U long lai ki longrynieng ha ka jinglong Blei; bad ba uwei na ki u ong ha ki ar ngut ban thaw ia u brieve ha ka dur ka jong ki. Hynrei ngi la iohi ba ka ktien U Blei ka pynskhem ba U Blei U thaw ia kiei kiei baroh lyngba U Khrist. Namar kata ka long kaba shongnia ban ong ba dei U Blei, U Kpa, Uba kren ia U Khrist, U Khun, ban thaw ia u brieve ha ka dur jong Ki. Ka sabut ban pynskhem ia kane ka long ba dei tang U Khrist Uba long ha ka dur ka jong U Kpa.

2 Korinth 4:4 “Ha kiba u blei jong kane ka pyrthei u la pynmatlah noh ia ki jingmut kita kibym ngeit, khnang ba ka jingshai ka gospel ka burom U Khrist, uba long ka dur U Blei, kan ym tyngshaiñ ha ki,”

Kolossai 1:15 “Uba long ka dur U Blei ubym lah ban iohi.”

Hebru 1:3 “Uba haba U long ka jingtyngshaiñ ka burom jong U [Kpa jong U], bad ka dur hi ka jinglong tynrai ka jong U. [Kpa].”

Kine baroh lai tylli ki dkhot ki kren shaphang U Khrist ba U long ha ka dur U Kpa jong U. Ka dur hangne ka thew ia ka jinglong bad hangne ka dei ka jinglong jong U Blei. Dei da kane ka jingmut ba U Khrist U ong ba lada ngi iohi ia U, ngi la iohi ruh ia U Kpa. (Ioannis 14:9). Kam mut ba ngi la iohi ia U Kpa hynrei ba ngi iohi ia ka jinglong ka jong U Kpa kumba la paw ha U Jisu.

Sa kawei ka mat ha Jenesis 1:26,27, ka long ba, mar shyn pule, ka i kumba U Blei U ong ia U Khrist ban thaw tang ia U Adam ha ka dur jong Ki haba U ong, “To Ngin ia thaw ia u brieve ha ka dur ka jong Ngi, katba kum ka jingsyriem ka jong Ngi hi”, bad “Kumta U Blei U la thaw ia u brieve ha ka dur jong U hi”. Hynrei ynda haba ngi peit bniah, ngi shem ba ki ktein “u brieve” kim thew tang ia U Adam marwei. Kine ki ktien ki thew ia ki brieve kiba U Blei U don ka jingthmu ban thaw; namar kine ki dkhot ki pyndonkam ia kine ki kyntien: “bad kin synshar” bad “shynrang bad kynthei U la thaw ia ki.” Ka ktien “kin” ka kdew ba ym dei tang uwei uban synshar bad ka shai bha ha ka bynta ba kadduh eh jong ka dkhot ba arphewhynniew ba ka ong

ba U Blei U la thaw “ia ki” – shynrang bad kynthei. Khlem artatien, ngi lah ban ong ba la thaw ia U Adam bad Ka Im ha ka dur U Kpa bad U Khun.

Watla nga ngeit bad nga phla hok, ba ha ka lawei, kin don bun kiei kiei kiba ngin dang lah ban tip na ka jingthaw ia u briew, katba U Blei U ibit ban pynpaw ha ngi, nga ngeit ba ia kaba mynta hi ngi lah ban ioh katto katne ki jinghikai na ka. Nga la jer kyrteng katto katne ki mat kiba nga ngeit ki long kiba biang eh na ka bynta ka jingtohkit jong phi bad kiba lah ruh ban wanrah ia ka jingiakren bad ka jingtohkit bniah ia u blei jong ka jinghiakai Lai-ha-Uwei.

U Khrist, U Khun ba la Kha na U Blei

Ka mat kaba nyingkong kaba ngi lah ban pule ka long ka “jingngeit shaphang ka jingkha.” U Blei U la thaw ia U Adam da kaba saiñ dur ia u da ka dewbyrtha. Hynrei kaba sngew lyngngoh ka long ba U la thaw ia Ka Im da da shyieng krung jong U Adam. Hato U Blei Um lah mo ban thaw ia Ka Im ha ka juh hi ka rukom ba U la thaw ia U Adam? Bad balei ba Um shym la thaw ia U Adam bad ka Im ha kajuh ka por? Nga tip bad ngeit ba U Blei U lah ban thaw ia Ka Im ha ka juh ka rukom ba U thaw ia U Adam; bad ba U lah ban thaw lang ia ki baroh arngut ha kajuh hi ka por. Hynrei ngi dei ban tip ba U Blei, haba U leh ia kaei kaei ruh, ka don ka daw bakongsan sha lyndet. U Blei U kwah ban hikai ba ma U U long ha shuwa jong U Khrist bad ba U Khrist U mih na U. Ka kyrta ka jong U Kpa bad U Khun kam long kat juh kumba ka Lai-ha-Uwei ka hikai. Shuwa ba Un don U Khrist, U don shuwa tang U Blei U Kpa marwei. Ngii iohi ia kane ha U Adam bad Ka Im.

Ka shyieng krung kaba la long ka Im, ha kawei ka por ka don hapoh jong U Adam. Kaba mut, ba Ka Im ka mih na U Adam. U Adam hangne u ieng pharshi ia U Kpa bad ka Im pat ia U Khrist. Kumba ka jinglong jingman jong Ka Im ka shong nongrim, katto katne, ha ka jingdon shuwa jong U Adam, ha kajuh ka rukom, U Khrist ruh Um lah ban don khlem U Blei. U Khrist hi U phla da kaba shai ba U mih na U Blei.

İoannis 8:42 “U Jisu Khrist U la iathuh ha ki, Lada U Blei U long U

Kpa jong phi, phin da la ieit ia Nga, namar na U Blei Nga la mih noh bad Nga la wan.”

İoannis 16:28 “Nga la mih noh na Uta U Kpa...”

Ka long kaba shisha ba U Jisu U long “U Khun ba la kha marwei jong U Blei.” Um long U Khun namar ia U la kha na ka Mari, hynrei ia U la kha shisha na U Blei hi. U Blei U long shisha U Kpa jong U Khrist bad U Khrist U long shisha U Khun jong U Blei. Kumba U Adam bad Ka Im la thaw ia ki ha kajuh ka sngi, shu pher tang da ki khyndiat kynta, kumjuh ruh, U Blei Uba long naduh bymjukut U pynioh ia U Khrist naduh ki por bymjukut.

Proverb 8:22,23 “U Trai U la pynioh ia Nga ha ka jingsdang ka lynti ka jong U, mynshuwa ki kam jong U mynbarim. (23) La pynieng ia Nga naduh bymjukut, naduh ka jingsdang, habym pat la long ka khyndew”

Ka Jinglong Blei Jong U Kpa bad Khun

U Adam, uba wan ha shuwa Ka Im u long u briew, bad ka jinglong briew ka sdang na u. Ka Im ka mih na U Adam da kajuh ka jinglong briew ba U Adam u don. Hynrei ha kajuh ka por pat, Ka Im kam knieh noh ia kata ka jinglong jong U Adam kum uta u briew uba U Blei U la thaw. Ka Im, watla ka don ka jinglong briew, kam dei uta u briew, bad u briew um long satia kata ka briew hynrei baroh ar ki don kajuh ka jinglong briew. Ha kajuh ka rukom, U Kpa U long Uta U Blei bad ka jinglong Blei ka sdang na U. U Khrist Uba mih noh na U Blei U don ka juh ka Jinglong Blei kaba U Kpa U don. “Ka Jingdap baroh jong ka Jinglong Blei ka shong tylli” ha U. (Kolossai 2:9). Hynrei U Khrist Um long Uta U Blei lane Um knieh noh ia ka jaka ka jong U Kpa kum Uta U Blei bashisha bad tang ma U hi. Namar kata, U Khrist U long U Blei ha ka jinglong tynrai. U Paul u la kren shai ha 1 Korinth ba Uta Uwei U Blei U long U Kpa. Um shym la kren pyrshah ia ka jingong jong U Khrist ba U Kpa U long tang ma U, U Blei bashisha. Ha ka jingshisha, ban buh ia kine kiei kiei baroh ha ka jaka ba dei, U Paul u pynpaw ha ka shithi sha ki Nong Galatia ba u ialap ia ka

gospel kat kum ka jingpynpaw kaba u ioh na U Khrist hi. (Galatia 1:11,12)

1 Korinth “Hynrei ia ngi don tang uwei U Blei U Kpa.”

İoannis 17:3 “Kane ka long ka jingimbymjukut, ba kin ioh ithuh ia Me U Blei Uba shisha tang ma Me hi.”

Ka Jinglong Khieh

U Blei U thaw ia U Adam bad Ka Im ba kine baroh ar kin long ki nongsynshar jong kane ka pyrthei. (Jenesis 1:26). Ha kane ka bynta, U Blei U la buh ba U Adam un long u nongsynshar bahakhlieh tam eh, bad Ka Im ka long ka nongsynshar lem bad u. Hynrei Ka Im ka don ha ka kyrdan ba hapoh U Adam. Kane ka phalang ia ka jinlong jong U Kpa bad U Khun. U Kpa U long Uta Ubahakhlieh tam eh ha ka bneng salonsar baroh kawei. U Khrist ruh U ia synshar lang bad U Kpa hynrei U Khrist U pyndem ia lade hapoh ka mon U Kpa jong U. Ia kane ka jingshisha, u apostol Paul u kren ha ka shithi jong u sha ki nong Korinth.

1 Korinth 11:3 “Hynrei nga mon ba phin tip, ba u khlieh u briew baroh u long U Khrist; bad ba u khlieh ka kynthei long u rangbah; bad u khlieh U Khrist de long U Blei.”

1 Korinth 3:23 “Bad ma phi, ki jong U Khrist; bad U Khrist, U jong U Blei.”

U Khrist ruh U phla ba U Kpa U kham khraw ban ia U bad kaei kaei kaba U leh, ka long kat kum ka mon jong U Kpa.

İoannis 14:28 “... Uta U Kpa U long Uba kham khraw ban ia Nga.”

İoannis 4:34 “U Jisu U ong ha ki, Ka jingbam jong nga long ban ioh leh ia ka mon jong uta uba la phah ia Nga, bad ba Ngan ioh pyndep ia ka mon ka jong U.”

Kane ka jingphla ka jong U Khrist kam long ka jingshisha tang mynba U don ha kane ka pyrthei hynrei ka long ruh ka jingshisha shuwa ba Un wan long briew bad hadien ka jingleit noh jong U sha bneng.

1 Korinth 15:28 “Te ynda la pyndem ia kiei kiei baroh ha U(U

Khrist), ynda kumta ia U Khun hi ruh yn pyndem ha Uta (U Kpa) Uba la pynhapoh ia kiei kiei baroh ha U (U Khrist), khnang ba U Blei un ioh long kiei kiei baroh ha baroh."

Ha kane ka juk kaba ngi im mynta, kane ka mat ka long kaba iadei bad kaba kongsan bha. Ngi im ha ka juk ba kam don ka jingpher ba kan don ka jingashong kha para shynrang ne para kynthei ne ba u shynrang un kylla kynthei bad ka kynthei kan kylla shynrang. Kane ka jinglong jong ka imlang sahlam kam don tang ha ki riew beh pyrthei hynrei ka long kaba phylla ba ha ki balang Khristan bapher bapher ruh ka don ka jingiakhih ban pynlong aiñ ia kane ka jingleh ha ki balang jong ki. Balei ba kane ka la wan ban jia hpdeng ki Khristan? Ka daw ka long ba, iano ngi mane ka paw ha ka jinglong jong ngi ruh. Ka jingngeit ba ym don shisha U Kpa ne U Khun bad ba U Kpa U lah ban long Khun bad U Khun Un long Kpa ha kano kano ka por, ka pynmatlah ia ki briew ban pynngeit bakla ia ki ba kam lei lei lada don ka jingshong kha para shynrang ne para kynthei bad ba ki briew kin kylla ia ka jinglong shynrang ne kynthei jong ki. Ka jinghikai babakla ba U Blei U long Lai-ha-Uwei kam ialam ia ki briew ba kin ong ba ka jingshongkha awria ka long ka pop. Kane ka long ka pop kaba la pynlong ia U Blei ban pynduh pyndam noh ia ki nongbah Sodom bad bad Gomorrah.

U Tyllong bad Ka Lynti

Kane ka long ka mat ba khadduh kaba nga kwah ban sei na kane ka jinghikai. Ynda haba U Blei U la dep thaw ia U Adam bad Ka Im, U Blei U la ong ha ki, "To nangkha, bad to nganroi, bad to da dap ia ka khyndew..." (Jenesis 1:28). Haba U Blei U la thaw ia U Adam, U la thaw ia kawei ka jingim. Bad dei kane kajuh ka jingim ba don ruh ha Ka Im. Kane ka jingim kam sahkut tang ha ki; ka dei ruh ban tuid ruh sa sha ki

khun ki kti bad ki pateng jong ki. Mano ba long ka tyllong jong kane ka jingim? Kumno ba kane ka jingim kan tuid sha ki khun jong ki? Kane ka mat ka long kaba suk bha ban sngewthuh. U Adam u long ka tyllong bad Ka Im ka long ka lynti ba kane ka jingim kan tuid. Na U Adam, u mih u symbai bad une u symbai u kylla khun ha ka pla khun Ka Im. Dei lyngba Ka Im ba mih pat sa uwei ne kawei pat u/ka briew uba ioh pateng ia kajuh ka jingim jong ki kmie ki kpa. Hangne ngi iohi biang ia ka jingiapher hpdeng u briew bad ka briew. Baroh ar kim long kumjuh. Ki iapher iwei na iwei pat ha kaba ia dei bad kane ka liang. U briew um lah ban long ka briew bad ka briew u briew.

Ka ktien U Blei ka hikai ia ka juh hi ka jingiaidei hpdeng U Kpa bad U Khun. U Kpa U long ka tyllong jong kiei kiei baroh. Ka jingim ruh ka mih na U, ka, jingieit ka jingbha bad kumta ter ter. Bad kumba Ka Im ka ioh lut kiei kiei na U Adam, U Jisu ruh U ioh ia kiei kiei baroh na U Kpa, kaba kynthup ruh ia ka jingim.

Ioannis 5:26 "Namar kumba U Kpa U don ka jingim ha lade, kumta U la ai ha U Khun ruh ban ioh ka jingim ha lade."

Kaei kane ka "jingim ha lade" kaba don ba U Khun U ioh na U Kpa? Ka long ka jingimbymjukut. Kane ka jingim ruh ngi lah ban ioh lyngba U Khrist. Kane ka jingim ka shem ia ka jingsdang jong ka na U Kpa, ka tuid ha U Khun bad lyngba U Khun ka wan ha ki nongbud jong U. Ngi lah ruh ban ong ba U Blei U ai ia ka jingimbymjukut lyngba U Khun.

1 Ioannis 5:11,12 "Te kane ka long kata ka jingphla, ba U Blei U la ai ha ngi ia ka jingim bymjukut, bad kane ka jingim ka long ha U Khun jong U. Uta uba don uta U Khun, u don kata ka jingim; te uta ubym don uta U

Khun U Blei, um don kata ka jingim."

Ka bor ba U Khrist U don ruh, ka wan na U Kpa. U Khrist U ong, "La ai ha Nga ka bor baroh ha bneng bad ha ka khyndew" (Mathaios 28:18) namar "U Kpa U ieit ia U Khun, bad U la ai ia kiei kiei baroh ha ka kti jong U." (Ioannis 3:35).

Kaei kaba U Khrist U ioh na U Kpa, U ai sha ki briew baroh. Dei hangne ba U long ka Lynti. Kam dei tang ka Lynti ba pyniasoh ia ka pyrthei bad U Kpa, hynrei ka dei ruh ka Lynti kaba pyniasoh ia U Blei bad ka pyrthei.

1 Korinth 8:6 "Hynrei ia ngi don tang Uwei U Blei U Kpa, na Uba long kiei kiei baroh, bad mangi ha U; bad Uwei U Trai Uba U Jisu Khrist, da Uba long kiei kiei baroh, bad mangi da U."

Lada U Khrist U long Uta U Blei, U dei ban long ka tyllong jong kiei kiei baroh. Hynrei katkum kane ka dkhot hangeng, ka ong ba dei tang na U Kpa ba long kiei kiei baroh bad U Khrist pat ka Lynti ne da U long kiei kiei baroh. Kane ka ia iaaid ryngkat ryngkat bad kaei kaba ngi la iaban naduh mynnyngkong ba U Blei U la thaw ia kiei kiei baroh da U Khun jong U, U Khrist.

Ka long kaba shai bad kaba suk bha ban ithuh ia U Blei. U Blei jong ka Baibl Um dei Uba maian, kumba ka jingngeit Lai-ha-Uwei ka kynnoh. U Blei U thrang ban pynpaw bad pynithuh ia lade bad U Khun jong U ha ngi, naba kane ka long ruh shibynta bad ka jingim bymjukut.

"Kane ka long ka jingim bymjukut, ba kin ioh ithuh ia Me U Blei uba shisha tang ma Me hi, bad ia U Jisu Khrist, ia Uba Me la phah." (Ioannis 17:3)

La shon bad pynmih da:

***Ka Christ In You Ministries,
Dong Pyngrope, Nongrah,
Shillong - 793006***